«ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ»

Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(23-24 квітня 2026 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2026

УДК 338.48:377.3:364-056.26

ДУАЛЬНА ОСВІТА В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Михайло Шевелюк
доктор філософії з культурології

Марія Паска
доктор ветеринарних наук, професор

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)

Сучасний розвиток індустрії гостинності в умовах ринкової економіки вимагає не лише впровадження новітніх цифрових технологій, й глибоких соціальних трансформацій. Одним із найважливіших векторів розвитку соціально відповідального готельно-ресторанного бізнесу є створення безбар'єрного середовища й залучення молоді з інвалідністю до активних економічних процесів. Дуальна форма здобуття освіти, яка органічно поєднує теоретичне навчання з практичною підготовкою безпосередньо на робочих місцях, є найбільш ефективним інструментом професійної інтеграції. Для осіб з інвалідністю такий підхід допомагає долати бар'єри соціалізації, знижувати рівень соціальної ізоляції та здобувати практичні навички в спеціально адаптованому, безпечному середовищі.

Інноваційним прикладом практичного впровадження інклюзивної дуальної освіти є проєкт Навчально-реабілітаційного центру «Маленькі перемоги» (Small Wins) у селі Журавники Львівської області. Масштабний інклюзивний простір площею 10 000 квадратних метрів, відкриття якого заплановано на 2028 рік, пропонує комплексну модель об'єднання медицини, освіти й підтримки.

У структурі ХАБу спроєктовано унікальний інноваційний підрозділ – кафе–навчальний центр. Цей простір є класичним прикладом соціального підприємництва й розрахований на одночасне обслуговування 100 відвідувачів й практичне навчання 100 дітей. На базі закладу діти з особливими освітніми потребами опановуватимуть затребувані на ринку праці професії бармена, офіціанта, бариста та кухаря.

Інноваційність такого підходу полягає у фізичній і методичній адаптації освітньо-виробничого простору. Навчальні зони, серед яких спеціалізований

© Шевелюк М., Паска М., 2026

павільйон «Бариста» й велика демонстраційна лабораторія площею понад 81 кв. м, спроєктовані з урахуванням суворих вимог універсального дизайну та архітектурної доступності (відповідно до норм ДБН). Для забезпечення комфорту й безпеки здобувачів освіти передбачено використання меблів із регульованою висотою, що дає змогу легко адаптувати робочі місця для осіб у кріслах колісних. Виробничі процеси мінімізують ризики травматизму завдяки впровадженню безпечних технологій, зокрема індукційних плит, та ергономічного планування простору без порогів і вузьких проходів.

Ще однією перевагою впровадження дуальної освіти на базі реабілітаційного комплексу є синергія з медичним і соціальним супроводом. Здобувачі професії постійно перебувають у підтримувальному середовищі, де команда психологів, соціальних педагогів і реабілітологів допомагає їм долати стрес і розвивати комунікативні навички. Завдяки такій комплексній інтеграції очікують, що рівень успішної соціалізації та подальшого працевлаштування (інтеграції у суспільство) становитиме до 70% після 5 років.

Можемо підсумувати, що впровадження інклюзивних моделей дуальної освіти в готельно-ресторанному бізнесі розв'язує одразу кілька стратегічних завдань: забезпечує галузь лояльними й мотивованими кадрами, підвищує конкурентоздатність підприємства через розвиток соціального бренду та, найголовніше, надає реальний шанс на повноцінне, незалежне життя молоді з інвалідністю.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 05.03.2026).
2. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Київ : Мінрегіон України, 2018. 62 с.
3. Маленькі перемоги. URL: https://victories.info/ (дата звернення: 05.03.2026).